

Jak informuje Najwyższa Izba Kontroli, bezpieczeństwo uczniów podczas zajęć nauki strzelania nie jest w pełni zapewnione. W większości skontrolowanych przez Izbę szkół zajęcia strzeleckie prowadzono w obiektach niebędących strzelnicami w rozumieniu przepisów, lecz jedynie pomieszczeniami adaptowanymi na potrzeby takich zajęć (np. strych, magazyn, piwnica). NIK zwraca uwagę, że było to możliwe, gdyż w przepisach prawa w ogóle nie funkcjonuje pojęcie strzelnicy szkolnej. Co za tym idzie nie ma także szczegółowych regulacji i zasad funkcjonowania strzelnic szkolnych, w tym wymagań odnośnie pomieszczeń i wyposażenia.

Dyrektorzy szkół próbowali zapewnić bezpieczeństwo uczestników zajęć strzeleckich, tworząc własne zasady funkcjonowania strzelnic szkolnych oraz wizytując przebieg zajęć. Z kolei ze względu na brak odpowiednich regulacji prawnych żadnych działań dotyczących tworzenia i funkcjonowania strzelnic szkolnych nie podejmowali Kurator Oświaty i Policja.

Kontrola *Zapewnienie bezpieczeństwa uczniów podczas zajęć na strzelnicach szkolnych* została przeprowadzona w województwie podkarpackim, ale zidentyfikowane w niej problemy - w szczególności brak regulacji dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa w takich obiektach - dotyczą całego kraju.

W maju 2016 r. podczas zajęć dodatkowych ze strzelectwa sportowego, prowadzonych na strzelnicy w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 im. Tadeusza Kościuszki w Stalowej Woli, jeden z uczniów miał wypadek. Szesnastolatek został trafiony rykoszetem i mimo szybkiej operacji, stracił wzrok w jednym oku.

M.in. z tego powodu Najwyższa Izba Kontroli postanowiła sprawdzić stan zapewnienia uczniom bezpieczeństwa podczas zajęć z nauki strzelania w szkołach.

W skontrolowanych szkołach nie w pełni zapewniono uczniom warunki bezpieczeństwa podczas dodatkowych zajęć strzeleckich.

Dyrektorzy szkół organizując te zajęcia, działali na podstawie ogólnego obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa pobytu w szkole. **W przepisach prawa nie zostały określone szczegółowe regulacje dotyczące zasad funkcjonowania strzelnic szkolnych, w tym wymagania dla pomieszczeń i wyposażenia. W praktyce, oprócz strzelnic, które podlegają rygorom ustawy o broni i amunicji, funkcjonują również inne obiekty, np. „sale dydaktyczne do strzelectwa sportowego”, które nie podlegają rygorom powołanej ustawy.**

Na potrzeby kontroli strzelnicami szkolnymi zostały nazwane pomieszczenia szkolne, niebędące strzelnicami w rozumieniu przepisów rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 marca 2000 r. w sprawie wzorcowego regulaminu strzelnic, a przeznaczone do prowadzenia zajęć ze strzelectwa sportowego, z urządzeń niebędących bronią pneumatyczną.

Bronią - w rozumieniu przepisów ustawy o broni i amunicji - nie jest urządzenie pneumatyczne, posiadające energię kinetyczną pocisku opuszczającego lufę poniżej 17 J (dżuli).

W skontrolowanych placówkach oświatowych zajęcia ze strzelectwa sportowego prowadzono w obiektach niebędących strzelnicami w rozumieniu ustawy o broni i amunicji, lecz jedynie pomieszczeniami (salami dydaktycznymi) adaptowanymi na potrzeby prowadzenia takich zajęć, np. z piwnicy, strychu czy magazynu.

Dyrektorzy skontrolowanych szkół, przystosowując pomieszczenia na strzelnice szkolne, nie występowali do organów administracji budowlanej o akceptację w formach o których mowa w przepisach ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane). Dyrektorzy szkół niezasadnie przyjmowali, że adaptacja pomieszczeń na strzelnicę szkolną nie powoduje zmian w zakresie bezpieczeństwa pracy oraz warunków zdrowotnych, korzystających z takich pomieszczeń uczniów i nauczycieli, a także innych osób przebywających w pobliżu. Konsekwencją tego był brak weryfikacji przez właściwy organ państwa bezpieczeństwa użytkowania takich strzelnic. Organy nadzoru budowlanego w województwie podkarpackim z własnej inicjatywy nie prowadziły kontroli takich obiektów.

W ocenie NIK adaptacja pomieszczeń w celu utworzenia strzelnicy szkolnej niewątpliwie zmienia warunki pracy i zdrowotne w takim pomieszczeniu i w związku z tym wymaga co najmniej zgłoszenia właściwemu organowi administracji architektoniczno-budowlanej.

Strzelnice szkolne w skontrolowanych szkołach miały podstawowe wyposażenie w zakresie bezpieczeństwa użytkowników. Posiadały wyznaczone stanowiska strzeleckie, transportery tarcz, kulochwyty, nauszники i okulary ochronne oraz gaśnice. Wyposażenie to szkoły kompletowały według własnego uznania, ponieważ nie ma regulacji prawnych, określających minimalne wymogi wyposażenia sal dydaktycznych do strzelectwa sportowego.

Najwyższa Izba Kontroli uważa za zasadne określenie minimalnych wymogów bezpieczeństwa w pomieszczeniach wykorzystywanych na strzelnice szkolne.

Dyrektorzy skontrolowanych szkół podejmowali działania mające zapewnić bezpieczeństwo uczestników zajęć strzeleckich, poprzez określanie własnych zasad funkcjonowania strzelnic szkolnych oraz wizytowanie zajęć. Strzelnice szkolne posiadały regulaminy korzystania z tych obiektów, sposób obchodzenia się z bronią oraz zachowania się osób tam przebywających.

W skontrolowanych szkołach zajęcia prowadzili nauczyciele przeszkoleni w zakresie strzelania i udzielania pomocy medycznej - posiadający licencję trenera strzelania z broni palnej, sportowej i pneumatycznej, licencje Polskiego Związku Strzelectwa Sportowego lub licencje sędziego strzelectwa sportowego, patenty strzeleckie, tytuły instruktora strzelectwa sportowego. Zajęcia strzeleckie były właściwie dokumentowane, a ich uczestnicy posiadali ubezpieczenia NW. Sprzęt był odpowiednio przechowywany, np. w metalowych szafach zamkniętych na kłódkę.

Kuratorium Oświaty ani organy prowadzące szkoły nie sprawdzały zapewnienia bezpieczeństwa uczniów podczas zajęć. Kuratorium Oświaty w Rzeszowie nie kontrolowało stanu obiektów strzelnic szkolnych, ani kwalifikacji osób prowadzących zajęcia dodatkowe na strzelnicach. Powodem tego było nieujęcie takich zadań w planach nadzoru pedagogicznego MEN w latach 2014 - 2017.

Przepisy ustawy o systemie oświaty nie przewidywały określenia przez MEN podstawy programowej dla zajęć ze strzelectwa sportowego w szkołach, ponieważ były to zajęcia dodatkowe. Stąd też zajęcia te cechowała różnorodność programowa i organizacyjna, ustalana według inwencji i pomysłów dyrektorów szkół.

Policja nie gromadziła danych o liczbie i rodzaju urządzeń pneumatycznych używanych na strzelnicach szkolnych, wychodząc z założenia, że podczas takich zajęć nie powinna być wykorzystywana broń w

rozumieniu ustawy o broni i amunicji. Powołując się na brak podstawy prawnej Policja nie zajmowała się funkcjonowaniem takich strzelnic szkolnych. Tymczasem w Zespole Szkół im. Tadeusza Kościuszki w Stalowej Woli biegły, stwierdził, iż 3 spośród użytkowanych urządzeń były bronią palną w rozumieniu ustawy, gdyż energia kinetyczna pocisku przekraczała 17 J.

Najwyższa Izba Kontroli kieruje wniosek do Ministra Edukacji Narodowej o podjęcie działań, we współpracy z właściwymi organami, w celu prawnego uregulowania zasad urządzania strzelnic szkolnych, przechowywania broni lub urządzeń do niej podobnych oraz określenia kwalifikacji osób prowadzących w szkołach zajęcia ze strzelectwa sportowego.

NIK zwróciła się również do Kuratora Oświaty w Rzeszowie o przeprowadzanie, w ramach nadzoru pedagogicznego, kontroli zajęć ze strzelectwa sportowego, prowadzonych na strzelnicach szkolnych, w szczególności kontroli przestrzegania warunków bezpieczeństwa. Kurator przekazał Ministrowi Edukacji Narodowej ten wniosek. Minister polecił kuratorom, aby w roku szkolnym 2017/2018 monitorowali bezpieczeństwo uczniów podczas zajęć na strzelnicach szkolnych

NIK skierowała zapytania do Komendanta Głównego Policji, Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego oraz do pozostałych 15 kuratorów oświaty w sprawie wystąpienia wypadków z udziałem uczniów podczas zajęć na strzelnicach szkolnych.

Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że za wyjątkiem zdarzenia w Stalowej Woli, na terenie kraju do ww. organów nie zgłaszano zaistnienia takich wypadków.

Według informacji od 15 kuratorów oświaty, podjęli oni w roku szkolnym 2017/2018 monitorowanie bezpieczeństwa uczniów podczas zajęć na strzelnicach szkolnych.

Źródło: www.nik.gov.pl